

Διδαχὴ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μιαούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 2^ο | 24 ΙΟΥΛΙΟΥ 2022 | Αρ. Φύλλου 82

ΕΝΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΟ ΘΑΥΜΑ

Σχόλια στο Ευαγγελικό Ανάγνωσμα: *Ματ 9:1-8*

Το *Κατά Ματθαῖον Εὐαγγέλιον* περιλαμβάνει πλήθος αφηγήσεων για το πρόσωπο και το έργο του Ιησού Χριστού, οι περισσότερες από τις οποίες είναι κοινές με εκείνες των άλλων δύο Ευαγγελίων, του *Κατά Λουκᾶν* και του *Κατά Μᾶρκον*. Παραθέτοντας η Εκκλησία κατά τις Κυριακές των θερινών μηνών του έτους διαδοχικά τις αφηγήσεις αυτές που είχαν αναγνωστεί και κατά τη διάρκεια του χειμώνα (Περίοδος του Λουκά) προσφέρει στα μέλη της τη δυνατότητα να αποκτήσουν μια πληρέστερη εικόνα για το πρόσωπο και το έργο του Χριστού, φωτίζοντας κάθε φορά, μέσα από τις διάφορες αφηγήσεις, μια διαφορετική πλευρά της προσωπικότητας του Ιησού.

Ένα από τα πιο γνωστά θαύματα του Χριστού αποτελεί το περιεχόμενο του ευαγγελικού αναγνώσματος της 5^{ης} Κυριακής του Ματθαίου, κατά την οποία συνεχίζεται η ανάγνωση από το σημείο που είχε σταματήσει την προηγούμενη Κυριακή. Οι αφηγήσεις των θαυμάτων που περιέχονται στο 8^ο κεφάλαιο του Ευαγγελίου οδηγούν σταδιακά τον αναγνώστη να κατανοήσει τον λυτρωτικό χαρακτήρα του έργου του Χριστού και αποκαλύπτουν τη δύναμή του να απαλλάξει τον κόσμο από το κακό με οποιαδήποτε

τε μορφή αυτό εμφανίζεται. Με τον τρόπο που περιγράφεται το το θαύμα της θεραπείας του παραλύτου της Καπερναούμ στην αρχή του 9^{ου} κεφαλαίου, αποκαλύπτει ο ευαγγελιστής άλλη μια πλευρά της προσωπικότητας του Χριστού· δεν έχει μόνον τη δύναμη να θεραπεύει, αλλά και να συγχωρεί αμαρτίες, κατά συνέπεια είναι Θεός.

Σύμφωνα με το κείμενο, φεύγοντας ο Ιησούς από την περιοχή των Γεργεσηνών, μπήκε σε ένα καράβι και αποβιβάστηκε στην απέναντι όχθη της λίμνης Γεννησαρέτ. Όταν έφτασε στην Καπερναούμ, κάποιοι άνθρωποι που μετέφεραν έναν παράλυτο απευθύνθηκαν στον Ιησού προκειμένου να τον θεραπεύσει. Ο Ιησούς, βλέποντας τη μεγάλη πίστη των ανθρώπων αυτών, στράφηκε στον παράλυτο και του λέει: **“Θάρρος, παιδί μου, οι αμαρτίες σου συγχωρούνται”**:

Είναι αξιοπρόσεκτο ότι, αν και η θεραπεία του παραλύτου, όπως και οι αντιδράσεις που προκάλεσε, περιγράφονται με τα ίδια περίπου λόγια και από τους τρεις “συνοπτικούς” ευαγγελιστές (βλ Μαρ 2:1-12 και Λου 5:18-26), ο ευαγγελιστής Ματθαίος παραλείπει στην αφήγησή του τα όσα προηγήθηκαν της θεραπείας, που είναι ίσως και το πιο εντυπωσιακό στοιχείο του επεισοδίου και που αποδεικνύει την πίστη των ανθρώπων που μετέφεραν τον παράλυτο στον Ιησού· το άνοιγμα της στέγης του σπιτιού όπου ο Ιησούς κήρυττε. Αυτό επιτρέπει την υπόθεση ότι προφανώς δεν θέλει να αποσπάσει την προσοχή του αναγνώστη με στοιχεία που θεωρεί επουσιώδη, ώστε να μπορέσει αυτός να εστιάσει σε εκείνο που είναι για τον ευαγγελιστή πολύ πιο σημαντικό, στη συζήτηση του Ιησού με τους νομοδιδασκάλους.

Για να γίνει κατανοητή η αντίδραση των γραμματέων που ήταν παρόντες στο θαύμα απαιτείται μια πιο προσεκτική ανάλυση του ρήματος που επιλέγει να χρησιμοποιήσει ο Χριστός απευθυνόμενος στον παράλυτο: *“Θάρσει, τέκνον, ἀφέονται σοι αἱ ἀμαρτίαι σου”* (9:2). Η πρώτη σημασία του ρήματος “ἀφήμι” δεν είναι “συγχωρώ”, όπως αποδίδεται στην παρούσα συνάφεια, αλλά “αφήνω”, “στέλνω”, “διώχνω μακριά”. Ο Χριστός, δηλαδή, βεβαιώνει τον παράλυτο ότι οι αμαρτίες του διώχνονται μακριά. Το φραστικό αυτό φέρνει προφανώς συνειρμικά στον νου των παριστάμενων γραμματέων το τυπικό του αποπομπαίου τράγου που τελείτο κατά την Ημέρα του Εξιλασμού, και σύμφωνα με το οποίο ο αρχιερέας *“θα βάλει τα χέρια του στο κεφάλι του ζωντανού τράγου και θα εξομολογηθεί πάνω του όλες*

τις ανομίες των Ισραηλιτών, όλες τις αδικίες και όλες τις αμαρτίες τους, θα τις αποθέσει πάνω στο κεφάλι του ζωντανού τράγου και θα τον αποπέμψει στην έρημο με τη βοήθεια ενός ανθρώπου που έχει οριστεί γι' αυτό" (Λευ 16:21). Το τυπικό της γιορτής, που περιγράφεται αναλυτικά στο κεφάλαιο 16 του βιβλίου του *Λευιτικού*, προέβλεπε μια αρκετά περίπλοκη διαδικασία, προκειμένου να ζητήσουν οι Ισραηλίτες την εξιλέωση για τις αμαρτίες τους από τον Θεό. Μόνον ο Θεός είναι τελικά αυτός που χαρίζει τη συγχώρεση των αμαρτιών, όπως ο ίδιος βεβαιώνει με το στόμα του προφήτη Ησαΐα: **"Εγώ είμαι, και εγώ είμαι αυτός που τις ανομίες σου εξαλείφει επειδή εγώ το θέλω, και τις αμαρτίες σου δεν τις λαμβάνω υπόψη μου"** (Ησα 43:25). Χρησιμοποιώντας, λοιπόν, ο Ιησούς φραστικό που παραπέμπει στην Ημέρα του Εξιλασμού και βεβαιώνοντας τον παράλυτο ότι οι αμαρτίες του συγχωρούνται, διακηρύσσει ότι είναι Θεός. Εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς ότι όλες αυτές οι σκέψεις κάνουν τους νομοδιδασκάλους που ακούν τον Χριστό να αγανακτήσουν και να θεωρήσουν ότι τα λεγόμενά του προσβάλλουν τον Θεό.

Παρ' όλα αυτά, η αντίδραση του Χριστού στις σκέψεις αυτές των γραμματέων αποτελεί άλλη μια μορφή διακήρυξης της θεότητας του. Σύμφωνα με το κείμενο ο Ιησούς ρωτάει τους γραμματείς: *"Ίνατί ύμεϊς ένθυμεϊσθε πονηρά έν ταϊς καρδίαις ύμῶν;"* (9:4). Σύμφωνα με τις αντιλήψεις της εποχής, η καρδιά εθεωρείτο κέντρο της σκέψης, ενώ οι νεφροί κέντρο του συναισθηματικού κόσμου του ανθρώπου. Έτσι, ο Θεός χαρακτηρίζεται ως ο *"Έτάζων καρδίας καί νεφρούς"* (Ψαλ 7:10) και, όπως ο ίδιος βεβαιώνει με το στόμα του προφήτη Ιερεμία *"Εγώ Κύριος έτάζων καρδίας καί δοκιμάζων νεφρούς"* (Ιερ 17:10). Ο Χριστός, λοιπόν, σύμφωνα με την αφήγηση του ευαγγελιστή Ματθαίου, εμφανίζεται με τα ίδια χαρακτηριστικά· έχει τη δυνατότητα να διαγνώσει την πίστη των φίλων του παραλύτου (στχ 2) και ταυτόχρονα να ελέγξει τις σκέψεις των γραμματέων (στχ 4).

Από την ερώτηση που απευθύνει ο Ιησούς στους γραμματείς προκύπτει ότι όχι μόνον γνωρίζει τι σκέφτονται αλλά και τι κρύβεται πίσω από τις σκέψεις αυτές. Λογικά, η απάντηση στο ερώτημα του Ιησού: **"Τι είναι ευκολότερο να πω: "Σου συγχωρούνται οι αμαρτίες" ή να πω: "Σήκω και περπάτα";"** (στχ 5) θα ήταν ότι και οι δύο φράσεις είναι το ίδιο εύκολο να λεχθούν. Θέτοντας, λοιπόν, αυτό το ερώτημα ο Ιησούς σημαίνει ότι αντιλαμβάνεται πως πίσω από την πρώτη σκέψη των γραμματέων υποκρύ-

πτεται μια άλλη πολύ πιο πονηρή σκέψη, ότι δηλαδή είναι ευκολότερο να πει κανείς “Σου συγχωρούνται οι αμαρτίες”, αφού ούτως ή άλλως δεν μπορεί να υπάρξει κάποια απόδειξη γι’ αυτό. Θεωρούν, δηλαδή, οι γραμματείς ότι ο Ιησούς χρησιμοποιεί επίτηδες μια φράση, η αλήθεια της οποίας δεν μπορεί να αποδειχτεί, προκειμένου να εντυπωσιάσει το ακροατήριό του. Έτσι, ο Χριστός αποδέχεται την πρόκληση να διατυπώσει την πολύ πιο δύσκολη προσταγή: **“Για να μάθετε, λοιπόν, πως ο Υιός του Ανθρώπου έχει την εξουσία να συγχωρεί αμαρτίες πάνω στη γη”** – λέει στον παράλυτο: **“Σήκω, πάρε το κρεβάτι σου και πήγαινε στο σπίτι σου”** (συχ 6).

Είναι γνωστό ότι σύμφωνα με τις αντιλήψεις της εποχής κάθε σωματική ασθένεια ήταν αποτέλεσμα κάποιας αμαρτίας (πρβλ Ιωα 9:2). Ο Χριστός, αν και δεν δέχεται την άποψη αυτή (Ιωα 9:3), δεν συζητάει στην παρούσα συνάφεια το θέμα, προκειμένου να πιστοποιήσει πέρα από κάθε αμφισβήτηση τη δυνατότητά του τόσο να συγχωρεί αμαρτίες όσο και να θεραπεύει, αποκαλύπτοντας έτσι, για όσους βέβαια θέλουν να το δουν, ότι ο “Υιός του Ανθρώπου” είναι και “Υιός του Θεού”, δηλαδή τέλειος άνθρωπος και τέλειος Θεός.

Η περικοπή ολοκληρώνεται στον συχ 8 με τη σημείωση πως: “Όταν ο κόσμος το είδε αυτό, έμειναν κατάπληκτοι και δόξασαν τον Θεό, που έδωσε τέτοια εξουσία στους ανθρώπους”. Οι άνθρωποι που παραβρέθηκαν στη σκηνή της θεραπείας φαίνεται να αδιαφορούν για τον θεολογικό προβληματισμό που προηγήθηκε και με αφορμή το θαύμα δοξάζουν τον Θεό. Η αντίδραση του πλήθους, όπως περιγράφεται εδώ, θέτει έναν ιδιαίτερα επίκαιρο για τους σύγχρονους χριστιανούς προβληματισμό. Πολλοί άνθρωποι σήμερα, ακόμα και χριστιανοί, δεν αρνούνται γενικά την πίστη στον Θεό, σε κάποια ανώτερη δύναμη, σε κάποια μεταφυσική πραγματικότητα, σπάνια όμως συνειδητοποιούν ότι τη βασική διαφορά που διακρίνει τη χριστιανική πίστη από οποιαδήποτε θρησκεία, την πεποίθηση, δηλαδή, ότι ο Θεός γίνεται άνθρωπος, προκειμένου να προσεγγίσει τους ανθρώπους. Έτσι, αναπτύσσουν μια θρησκευτικότητα που αποσκοπεί στον εξουμενισμό της θεότητας προς εξυπηρέτηση των ατομικών επιδιώξεων του καθένα, χωρίς οπωσδήποτε να συνδέουν τη θρησκευτικότητα αυτή με τις συνέπειες που απορρέουν από την πίστη στον Χριστό ως Θεό που έγινε άνθρωπος.